



10. marts 2023

FM 2023/144

Jeg fremsætter hermed følgende forslag til forespørgselsdebat i henhold til § 36 i forretningsorden for Inatsisartut:

**Forslag til forespørgselsdebat om, hvordan Naalakkersuisut og Inatsisartut forholder sig til aktiv dødshjælp med udgangspunkt i rapporten: "Belysning af hvordan vi som samfund ønsker at forholde os til aktiv dødshjælp og en analyse af udviklingsmulighederne inden for den palliative indsats"<sup>1</sup>.**

(Medlem af Inatsisartut Jens-Frederik Nielsen, Demokraatit)

### Begrundelse

På EM 2018 debatterede Inatsisartut et forslag til forespørgselsdebat om, hvordan vi som samfund ønskede at forholde os til aktiv dødshjælp<sup>2</sup>. Forespørgselsdebatten endte med, at der på baggrund af en Inatsisartut-udtalelse blev nedsat en arbejdsgruppe, som i februar 2020 udgav rapporten:

"Belysning af hvordan vi som samfund ønsker at forholde os til aktiv dødshjælp og en analyse af udviklingsmulighederne inden for den palliative indsats".

Helt overordnet sammenfatter rapporten, at der bør være større fokus på den palliative indsats og at aktiv dødshjælp ikke kan anbefales her i Grønland.

Jeg er meget enig i, at der skal være større fokus på den palliative indsats, og jeg skal opfordre til, at Naalakkersuisut hurtigst muligt iværksætter tiltag hertil.

Med hensyn til aktiv dødshjælp, så er det først og fremmest vigtigt for mig at fastslå, at aktiv dødshjælp kun skal være en mulighed for uhelbredeligt syge mennesker. Det må aldrig nogensinde betyde, at sunde og raske mennesker kan få hjælp til at begå selvmord. Raske mennesker, der ønsker at begå selvmord, skal have hjælp på en helt anden måde, så de får lyst til at leve videre.

Jeg mener helt grundlæggende, at enhver borger har ret til både et værdigt liv og en værdig død. Men døden er et svært emne at forholde sig til. Ingen af os ønsker jo at miste et menneske, som vi har kært. Men hvad nu hvis det menneske selv ønsker en afslutning på livet? Skal man så have en ret til at få aktiv dødshjælp til at afslutte sit eget liv?

Som et liberalt menneske mener jeg grundlæggende, at man i meget vid udstrækning har ret til at

---

<sup>1</sup> Belysning af hvordan vi som samfund ønsker at forholde os til aktiv dødshjælp og en analyse af udviklingsmulighederne inden for den palliative indsats, udgivet af Departementet for Sundhed, februar 2020

<sup>2</sup> EM2018/57



bestemme over sit eget liv. Det gode spørgsmål her er så om man også skal have ret til at bestemme over afslutningen på sit liv? Skal man som uhelbredeligt syg have ret til at bestemme, at man vil fremskynde sin egen død i form af aktiv dødshjælp?

Spørgsmålet om retten til aktiv dødshjælp rejser en række dilemmaer: Hvornår er man uhelbredeligt syg? Hvornår lider man nok? Hvor tæt på den naturlige død skal man være før, der må hjælpes? Hvem skal i sidste ende tage vurderingen af om man har ret til aktiv dødshjælp? Og hvem skal udføre den aktive handling – hvem skal slå ihjel?

Disse svære spørgsmål er vigtige at forholde sig til.

En mulighed i forhold til om man ønsker aktiv dødshjælp kunne være en form for livstestamente, hvori man – mens man er sund og rask – tager stilling til, hvordan man vil behandles, hvis man en dag står i en situation, hvor man er ramt af en uhelbredelig sygdom. Ønsker man livsforlængende behandling for enhver pris? Ønsker man aktiv dødshjælp? På den måde ville man selv være medbestemmende. Lidt på samme måde som man i dag selv skal tage stilling til organdonation.

Det er dog vigtigt, at et så eksistentielt spørgsmål som aktiv dødshjælp bliver grundigt debatteret i befolkningen inden en eventuel lovgivning herom. Denne forespørgselsdebat i Inatsisartut er et godt sted at begynde, og jeg vil opfordre Naalakkersuisut til at opstarte en oplysningskampagne vedrørende aktiv dødshjælp, så der kan komme en debat i befolkningen. En idé i den forbindelse kunne være borgermøder om emnet, så man herigennem kan få befolkningens input.

Uanset hvad, så mener jeg, at det er vigtigt, at vi fra politisk side tager stilling til, hvorvidt aktiv dødshjælp skal være en mulighed for uhelbredeligt syge mennesker. Og ikke mindst, hvilke muligheder der er for at forbedre den palliative indsats med de nuværende ressourcer i sundhedsvæsenet, landets geografi og infrastruktur?

Jeg har selv tænkt meget over spørgsmålet og er kommet frem til, at jeg ikke har lyst til at ligge uhelbredeligt syg i en seng de sidste år af mit liv. Det er ikke sådan en afslutning, jeg ønsker og det er ikke sådan, at jeg ønsker, at mine kære skal huske mig. Derfor ville jeg vælge aktiv dødshjælp, hvis jeg havde muligheden herfor. Det er vigtigt at understrege, at det er min holdning. Jeg kan sagtens sætte mig ind i, at andre har en anden holdning til spørgsmålet. Og det er i den forbindelse vigtigt at sige, at aktiv dødshjælp efter min mening aldrig må blive besluttet af andre end det enkelte menneske.

Det sidste jeg vil sige er, at den her debat ikke handler om rigtigt eller forkert, og jeg kommer til at respektere alles holdninger til dette eksistentielle spørgsmål.

Jeg håber på en god og respektfuld debat, og ser frem til at høre, hvad Naalakkersuisut og de øvrige partier har af input.